

Sosyal Sorumluluk Ölçeği (Yönetimler için)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Sorumluluk Ölçeği (Yönetimler için)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30776>

Özet

Sosyal Sorumluluk Ölçeği (İşletmeler için), 2002 yılında B. Tak tarafından geliştirilmiş bir araç olup, işletmelerin sosyal sorumluluk yükümlülüklerini yerine getirme düzeylerinin paydaşlar tarafından nasıl algılandığını ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu **ölçek geliştirme** çalışması, özellikle **yönetim** ve organizasyon alanındaki araştırmacılar için kurumsal sosyal sorumluluk (KSS) performansının nicel değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Ölçek, geleneksel performans ölçütlerinin ötesine geçerek, işletmelerin etik ve toplumsal katkılarına algısal düzeyde değerlendiren sağlam bir psikometrik araç sunma hedefiyle oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Sorumluluk, İşletme Performansı, Algılanan Performans, Ölçek Geliştirme, Kurumsal **Sosyal Sorumluluk** (KSS), Yönetim.

Yazarlar

Tak, B.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, işletmelerin **sosyal sorumluluk** yükümlülüklerini yerine getirme derecesinin, hedef kitleler veya paydaşlar tarafından algılanan performans düzeyini ölçmektir. Geliştirme çalışması, işletmelerin sadece ekonomik ve yasal gereklilikleri değil, aynı zamanda etik ve gönüllü sorumlulukları da ne ölçüde yerine getirdiğini tespit etmeyi hedefler.

Ölçek, akademik çalışmalarda ve saha araştırmalarında kullanılmak üzere tasarlanmıştır, böylece araştırmacılar, farklı işletmelerin sosyal sorumluluk alanındaki göreceli başarılarına veya eksikliklerini karşılaştırmalı olarak analiz edebilirler. Bu araç, kurumsal itibar yönetimi ve sürdürülebilirlik stratejilerinin değerlendirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır.

Yapı

Sosyal Sorumluluk Ölçeği, işletmelerin sosyal sorumluluklarına temsil eden çok boyutlu bir psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle Archie Carroll'ın KSS Piramidi gibi teorik çerçevelerden beslenerek, ekonomik, yasal, etik ve hayırseverlik (gönüllü) sorumlulukları gibi temel bileşenleri kapsar. Ölçek, bu sorumlulukların işletme düzeyindeki bireyler tarafından ne kadar etkili bir şekilde yerine getirildiğine dair **algılanan performans** düzeyini belirler.

Ölçülen yapı, işletmenin toplumsal beklentilere uyum sağlama ve çevresel etkilerini yönetme becerisini yansıtır. Maddeler, kurumsal vatandaşlık ve etik davranış gibi soyut kavramları

somut, ölçülebilir ifadelerle dönüştürerek paydaşların zihnindeki kurumsal imajı yakalamayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Kaynak referansta, ölçeğin geçerlik çalışmalarına dair spesifik istatistiksel sonuçlar veya katsayılar (örneğin, yapı geçerliği veya kapsam geçerliği endeksleri) açıkça belirtilmemiştir. Ancak, 2002 yılında sunulan bir **geliştirme** çalışması olması nedeniyle, ölçeğin geçerliğinin sağlanması amacıyla çeşitli yöntemlerin kullanıldığı varsayılmaktadır.

Tipik olarak, bu tür akademik ölçek geliştirme süreçlerinde, kapsam geçerliğini sağlamak için uzman görüşleri alınır ve yapı geçerliğini test etmek için Faktör Analizi yöntemleri uygulanır. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen sosyal sorumluluk boyutlarını doğru bir şekilde temsil edip etmediğini doğrulamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik düzeyine ilişkin spesifik istatistiksel veriler (örneğin, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı veya test-tekrar test korelasyonları) kaynak materyalde sunulmamıştır. Güvenirlik, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler yapma kapasitesini gösteren hayati bir psikometrik özelliktir.

Başarılı bir **ölçek geliştirme** çalışması, ölçeğin iç tutarlılığını kanıtlamak zorundadır. Bu nedenle, çalışmanın orijinalinde, maddelerin aynı yapıyı ölçme derecesini gösteren Cronbach Alfa değerlerinin hesaplanarak rapor edildiği varsayılmaktadır, ancak bu değerler mevcut referans özetinde yer almamaktadır.

Faktör Analizi

Sosyal Sorumluluk Ölçeği'nin faktör yapısına dair detaylı sonuçlar kaynakta belirtilmese de, ölçeğin "geliştirme" amacı, çok boyutlu yapının ampirik olarak doğrulanması için Faktör Analizi kullanılması gerektirir. Bu analiz, ölçeği oluşturan maddelerin hangi temel faktörler altında toplandığını ve bu faktörlerin sosyal sorumluluğun hangi yönlerini temsil ettiğini ortaya koyar.

Yüksek olasılıkla, 2002 tarihli bu çalışmada, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanarak sosyal sorumluluk kavramının alt boyutlarını (ekonomik, etik, yasal, vb.) belirlemek ve ölçeğin yapısal uygunluğunu test etmiştir. Nihai ölçek formu, bu faktör yüklerine göre belirlenen maddelerden oluşmaktadır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Algılanan Performansın Ölçümüne Yönelik Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Orijinal kaynakta derecelendirme formatı belirtilmemiştir. Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Popülasyon: ??letmelerin Sosyal Sorumluluk Performansını Değerlendirebilecek Paydaş Grupları (Tüketiciler, Çalınanlar, Kamuoyu veya Yöneticiler).

Yaş Grubu: Yetikin (??letme performansını hakkında yargı olabileceği ve deneyime sahip bireyler).

Popülasyon Detayları: Çalınma, 10. Ulusal **Yönetim ve Organizasyon** Kongresi'nde sunulan bir bildiriye dayanmaktadır, bu da uygulamaların dünyada veya akademik çevrelerle ilgili bir örneklem üzerinde gerçekleştirildiğini göstermektedir.

Test Metodolojisi: Veri toplama yöntemi olarak anket veya yüz yüze görüşme tekniklerinin kullanılması ve elde edilen verilerin psikometrik testlere tabi tutulduğu tahmin edilmektedir.

??zinler, Ücret ve Test Yaşı?

Bu ölçek, akademik bir kongre bildirisi olarak yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırmaya amaçlı kullanımı genellikle yazarın referans gösterilmesi koşuluyla serbesttir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için yazarla iletişime geçilmesi gerekebilir.

Test Yaşı: 2002

Ücret/Lisans: Spesifik bir lisans ücreti bilgisi mevcut değildir.

Kaynaklar

Tak, B. (2002). ??letmelerin sosyal sorumluluklarını yerine getirmeleri açısından algılanan performanslarının ölçümüne yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. Ferda Erdem (Ed.) 10. Ulusal **Yönetim ve Organizasyon** Kongresi bildiriler kitabı içinde (s. 145-160). İstanbul: Mart Basımevi.

Sosyal Sorumluluk Ölçeği Maddeleri (??letmeler için)

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak özetinde veya sağlanan metinde listelenmemiştir. Bu nedenle, maddeler bu girişte sunulamamaktadır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası bağlantısı kaynakta mevcut değildir.